

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlaplroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Még mindig tanácskoznak a külföldi kölcsönről

Ellenzéki politikus különös berlini útja

Bukaresti tudósítónk telefonálja: Tegnap a pénzügyminisztériumban fontos tanácskozás volt Victor Antonescu, a külföldi kölcsöntárgyalásokkal megbízott teljhatalmu miniszter és a pénzügyminisztérium államtitkárja közt. A tanácskozás tárgyát a stabilizációs kölcsön képezte.

Nem minden pikantéria nélkül való az a hír, hogy Ion Raducanu, a nemzeti parasztpárt egyik vezére, (aki különben a közgazdaság tanára a bukaresti egyetemen) Berlinbe utazott.

Radulescu a német fővárosban jelentőségteljes tárgyalásokat szándékszik folytatni dr. Schachtal, a Deutsche Reichsbank kormányzójával.

Az Adeverul értesülése szerinti a jelenlegi kölcsöntárgyalások tulajdonképpen csak folytatása azoknak a tárgyalásoknak, amelyeket Vintila Bratianu a múlt nyáron, — röviddel azután, hogy elfoglalta a pénzügyminiszteri széket — megkezdett. Ha a kölcsönügy megvalósul, úgy több részletben fogják folyósítani.

Az első részlet

30 milliárd lej

volna, amelyet a következőképpen osztanának szét: 6 milliárd lej a hadügyminisztérium céljaira,

9 milliárd lej a vasutaknak és 15 milliárd a Banca Nationalának a lej stabilizációja céljából.

Az egész kölcsön 40 évre szólna, 5 és fél—6 százalékos kamattal, 96 százalékos árfolyammal.

Az első részletnek, az imént

említett 30 milliárd lejnek felét, anyagban adná Franciaország,

másik felét pénzben folyósítaná egy amerikai konzorcium.

Az a tény, — jegyzi meg az Adeverul, — hogy a kormány két-három nappal ezelőtt megbízást adott kölcsöntárgyalásokra egy magas személyiségnek, aki Párisba utazott, — ez a tény azt mutatja, hogy — legalább is mostanig,

— a francia fővárosban folytatott tárgyalások eredménye még nem valami nagy dolog.

Közben egyes kormánykörök azt a hírt terjesztették, hogy a párisi tárgyalásokkal egyidejűleg a kormány közvetlenül Amerikából igen előnyös ajánlatot kapott egy

kétszáz—kétszázötven millió dolláros (32—40 milliárd lej) kölcsönre.

Allitól az ezt az ajánlatot Vopicka, Amerika volt bukaresti követe — (cseh származású diplomata, aki Romániának régi barátja), hozta Bukaresztbe. Vopicka néhány nap óta itten tartózkodik és egyidőben már ajánlott Vintila Bratianunak ilyen kölcsönt.

Itt az árvízveszedelem

A velencei parton az éjszaka már ki kellett lakoltatni két családot

A Nagyvárad Estilap nemrégén felhívta az illetékes hatóságok figyelmét a város rendes éveleji és tavaszi veszedelmére: az árvízre, amely ugyszólván függetlenül az abnormális időjárástól, matematikai pontossággal megjósolható volt. Esztendőnk óta tartó mulasztás eredménye ez a mai helyzet, amikor a veszedelem már ismét a nyakunkon van és amikor már hiába igyekeznek elhárítani a bajt.

Az árvízveszedelem első jele már az éj folyamán mutatkozott.

A velencei rendőrkapitányság az éjszaka kétségbeesetten telefonált a központi rendőrséghez segítségért, mert

hatalmas mennyiségű víztömeg zúdult le egyszerre és minden átmenet nélkül a Körös medrében és előtérrel fenyegette a velencei part jelentékeny részét.

A központi rendőrség azonnal intézkedett, még a fegyveres erőt

is alarmozták, és futólépésben siettek ki a helyszínre. Két szegény család kicsi vískója már majdnem víz alatt állott és

a beomlás eshetősége percről-percre növekedett.

A rendőrség azonnal kilakoltatta a két családot és a környékbeli lakosokat felverték, hogy segídekzenek a kivonult karhatalomnak legalább

ideiglenes gát építésében,

amely pillanatnyilag az újabb veszélyt elhárította.

A kilakoltatott családokat ideiglenesen máshol helyezték el. A hatóság most már jól tudja, hogy

ez nem jelent végleges intézkedést

és az árvízveszedelem közvetle-

nül és súlyosan fenyegeti a város külső részét. Ezért is még ma délelőtti jelentést tettek a vármegye prefektusának és értekezletet hívtak össze, amelyen a polgármesteri hivatal, a rendőrprefektus és a főmérnök vész részt és megálapítja a legsürgősebb cennivalókat.

Kétségtelen, hogy még ez az intézkedés sem nyugtathatja meg a város lakóit különösen, amikor tudjuk, hogy nemcsak a Körös jelent veszélyt, hanem a Pecze és a többi belvíz is. Sürgős és végleges intézkedésre van szükség, mert nálunk az árvíz nem áratlan és elháríthatatlan szerencsétlenség, hanem teljesen előrelátható és kiszámítható rendes tavaszi katasztrófa, amelyet mégis módjában állana a hatóságnak megakadályozni.

Négy vármegye betörője

került Váradon rendőrkézre

Végig fosztogatta Bihar-, Szilágy-, Arad-, Temes- és Kolozsmegyét

— Saját tudósítónktól —

A bihari csenlőrszárnyparancsnokság hónapok óta hiába körözött veszedelmes betörőt tett ártalmatlanná. Brumár Simon, aki hónapok óta tartotta rettegésben Erdély több vármegyéjének lakosságát. Amerre csak megjelent ez a macrona külsejű betyár, mindenütt pusztulás jelezte nyomait. Legutóbb Nagyváradon is megfordult Brumár Simon. Itten Adorján István mozdonyvezetőnek a püspöki úton levő lakását törte fel s onnan ötezer lej készpénzt, renge-

teg ruhaneműt vitt magával. Brumár a két házörző kutyának valami mérget adott be, amelytől azok elkábultak és ez által ő a legnagyobb nyugalommal fosztogatta ki Adorján mozdonyvezető lakását. Nagyváradról a szomszédos Bihar községbe iatogatott el Brumár és ott hatalmas dáriidókat rendezett a falu korcsmájában. Itt fogták le a csenlő öket, aztán behozták Nagyváradra. A bűnügyi osztályon már mint régi ismerőst fogadták a Szilágyság remét, aki nek bűnlajstromát ma kezdték összeállítani.

A piatra-neamtzi zsidóság a Régenstanácshoz fordult a temetőrombolások miatt

Bukaresti tudósítónk telefonálja: A piatra-neamtzi zsidó temetőben, ahol pár nappal ezelőtt tudvalevően hatvanhetven sírkövet összetörték ismeretlen vandál kezek, most nap-nap után megrázó jelenetek játszódnak le. Valóságos zarándoklást rendeznek oda a meggyalázott halottak hozzátartozói.

A piatra-neamtzi zsidó hitközség egyébként táviratilag panaszkolta el az esetet a Régenstanácsnak és tiltakozott a kormánynál is a sötét merénylet ellen. A hitközség főnöke, Miron patriarchához, a romániai államvallás felé fordult panaszával.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök: Mézeskalács, daljáték repriz, új betanulással. A bérlet. Sorozat szám 15.

Péntek: Mézeskalács. B bérlet. Sorozat szám 16.

Szombat délután 4 órákor: Mesék az írógepről. Sorozat sz. 17.

Szombat este fél 9 órákor: Broadway dráma. Bemutató. C bérlet. Sorozat szám 18.

Vasárnap délután 3 órákor: Csattan a csók. Sorozat szá.n 19.

Vasárnap délután 6 órákor: Noszthy fiu esete Tóth Marival. Sorozat szám 20.

Vasárnap este fél 9 órákor: Broadway. Sorozat szám 21.

— Felhívás a bérlelőkhöz. Tekintettel arra, hogy a bérletek első hányada már lejárt, tisztelgettel felkérjük a bérlelőket, hogy az esedékes bérleti összegeket a színház titkári irodájában befizetni szíveskedjenek.

— A Mézeskalács reprize. Emőd Tamás 3 felvonásos daljátéka a Mézeskalács ezélett négy évvel került bemutatásra a várad szinpadon, amikor Barna Sári mutatkozott be a darabban a közönségnek óriási sikerrel. Ennek a bájos darabnak a reprizét készítette elő teljesen új betanulással és új szereposztással a színház. Valóban esemény lesz a Mézeskalács reprize és fel fog érni a premierrel, mert olyan kitűnő szereposztással kerül előadásra. A darabban Encella nagyhercegnő szerepét Kondor Ibolya játssza, míg Örszi szerepében most is Barna Sári lép föl. A Mézeskalácsos kofát most is T. Pogány Janka játssza, ellenben új szereplője a darabnak H. Körösi Juci, aki az öreg Jeskánét alakítja. A bolond szerepében Gróf László lesz elsőrangú, aki rendezte is a darabot, míg Jóska katona szerepét Tompa Béla alakítja. Pityi Pál csizmadia mester szerepében Stoll Béla lesz elsőrangú. Ezt a bájos darabot két estére tűzte ki az igazgatóság, csütörtökön este A és pénteken este B bérletben lesz a Mézeskalács előadása.

— Mesék az írógepről, mérsékelt helyárrakkal. Szombaton délután 4 órai kezdettel a Mesék az írógepről című operett újdonság lesz műsoron mérsékelt helyárrakkal.

— A Broadway bemutatója. — Nem is igen található megfelelő néhány soros jellemzés ennek a szenzációs drámának az ismertetésére, amelynek a bemutatója szombaton este lesz. Igazi lüktető amerikai élet vonul végig a Broadwayen. Amerika, ez a darab a maga félszágességével, tipikus alakjaival és változatos fordulataival. Filmszerűen vonulnak végig az egyes jelenetek s a néző egyik izgalomból a másikba esik, hogy a következő percben kedves humor és pajzanság vidítsa föl az előbb még szomorú arcokat. Kiváló gondnal készül a darab bemutatója, külön szenzációs díszletek készülnek, amelyek a szinpad trükkök és a mai modern szinpad technika minden eszközét alkalmazzák. De maguk a szereplők is a legteljesebben készülnek arra, hogy a legjobb előadásban mutassák be ezt a szenzációs és látványos nem mindennapi drámát, amely a newyorki szinpadon több mint 2500 sorozatos előadást ért meg.

Ahol a népkisebbségeknek paradicsomi jó dolguk van

Esztország és Lettország — a kisebbségi jogok várai

Egy német világlap egyik legutóbbi száma rendkívül érdekes cikket közöl az észtországi német kisebbség helyzetéről.

Kifejti a cikk, hogy Észtországban, (amely tudvalevőleg a cári oroszországból leszakadt terület), a kisebbségeknek olyan jól megy a dolguk, hogy már nem is kívánhatnak jobbat és ez az ország valószínű paradicsoma a kisebbségeknek.

Ezt a különleges jó helyzetet, amellyel az egész világnak példát mutat, annak köszönheti az ország, hogy kellő időben törvényesen szabályozta a kisebbségek helyzetét és

a gyakorlatban is teljesen keresztül vitte a kisebbségi törvény alkalmazását.

A kisebbségeknek a legteljesebb autonómiájuk van. Minden olyan csoport nemzeti kisebbséget számít,

amelynek legalább 3000 tagja van

és így egyszersmind jogot kap arra, hogy magát külön nemzetnek nevezze. Az etnikai kisebbségi jog azon alapszik, hogy

minden egyes egyének korlátlan szabadsága van magát bármelyik kisebbségi nemzethez felvételein.

Alki akarja, származásra, vallásra és nyelvkülönbségre való tekintet nélkül a nemzeti többséghez, vagy bármely más kisebbségi nemzethez tartozhatik és a kisebbségi nemzet köteles minden jelentkezőt, saját nyilatkozata alapján felvenni. Az összes tagokról külön kisebbségi kataszterek vezetnek.

Minden kisebbségi nemzet egy önkormányzati testületet alkot amelynek

kulturkormányzata teljesen szabad.

A német, svéd, orosz, zsidó és egyéb kultúrcsoportok az egész Észtország területén egyetlen szervezetbe tartoznak. Ezek a kormányzatok gondoskodnak az összes kisebbségi igények teljes kielégítéséről: a legkorlátlanabb nyelvhasználati jogról, vallási és iskolaszabadságról és minden kultúra teljes korlátlan terjesztéséről.

Ez a megoldás Európában egyedül álló és követésre érdemes. Csakis így magyarázható meg az is, hogy

a legteljesebb és legbékésebb egyetértés uralkodik Észtország összes népei között, a különböző kulturák nem versenye, — az egész országot olyan virágzásnak indította, amilyent nem is mertek remélni még tíz esztendővel ezelőtt.

Természetes, hogy így a kisebbségek is a legnagyobb mértékben lojálisak az állameszmével és a többségi eszmével szemben. Mindenki büszke arra, hogy független és szabad Észtország polgára lehet.

Nem ilyen nagyszabású, de mégis elismerésreméltó az esztelkel szomszédos Lettországból a kisebbségek helyzete. Itt legalább is

teljes iskolai autonómiáról gondoskodtak,

amely különösen a német kisebbségeket kielégíti. A további önkormányzat megvalósítására is lehetőség van.

Politikai tekintetben már nem ennyire kielégítő a helyzet. Különösen a fiatalabb német generációban élénk törekvés mutatkozik a nagy német ideálok iránt, ami viszont, ugylátszik, logikus következménye annak, hogy politikai autonómiájuk nem érvényesülhet teljesen.

Az iskolai autonómia s a német nemzeti nyelv ápolásának intézményes szabadsága azonban tökéletes. A kis Lettországból van egy német Herder-intézet, ami tu-

dományos akadémiának felel meg; nagyon virágzik a német egyetem, igen sok a főiskola és a népoktatás nyelve a német nyelvtelületeken mindenütt megmaradt németnek. Csak a legutóbbi időben mutatkozik némi áramlat a belső oktatás nyelvének szabad megválasztásával szemben, ez az áramlat azonban nem talál követőkre a lett nép komoly elemei közt.

Szenzációs matiné-műsor vasárnap az Apollóban: A boldogság tolva

Ronald Collmann legszebb filmje

Wallerstein butorok

egyszerű és művészi kivitelben

3644-1

A cárok hurdzénja MATA-HARI Heyman szinkörben

Cigánybáró

Strauss operettje filmen

Lya Mará, Verebes Ernő

Eredeti zenekísérettel

Szinpadi beállítással

Ének- és táncbetétekkel

Mozgószínházak műsora

Heyman-Szinkör

Ma utoljára
5, 7 és 9 órákor

Mata-Hari A cárok hurdzénja

Holnapról kezdődőleg

Cigánybáró

Strauss operettje filmen
szinpadi beállítással, ének- és táncbetétekkel
Lya Mará — Verebes Ernő

Apolló-Filmszínház

Közkívánatra!

Még ma szerdán 5, 7 és 9 órákor
a nagy sikert aratott

Maxim ügynöke

A legvidámabb filmtörténet 9 felvonásban. — A párisi Maxim-műtató káprázatos előadása. A főszerepben: Nicolas Rimsky. Megelőzőleg a legújabb Emericus Journal meg

Holnap, csütörtökön premier

Az elvarázsolt sziget

Filmpalace Sas-palota

Ma, 5, 7 és 9 órákor

Wilde Oszkár szindarabja

Lady Windermere legyezője

9 felvonásban.

Rendezte: Lubitsch Ernő.
Főszerepben: Ronald Colmann.
Ezenkívül gazdag kísérő-műsor

Jón

Kokain

Alfred Abel és Werner Krauss
együttműködésű hatalmas filmje

Jón

Hotel Imperial és Hotel Viktória

Már hetek óta, mióta az első külföldi lapok e két hotel címét hozzák, a nagyváradiak kíváncsian érdeklődnek, hogy vajon mi is ez a két cím? Szindarab-e vagy film, vagy pedig csak szállodai reklám. Álljon itt bizonyosságul, hogy ez két film. Ezekre nem elegendő azt mondani, hogy filmek, ez nem meghatározás. Itt több kell. Itt azt kell mondanunk, hogy az egyik, a Hotel Imperial, a magyar név: Bíró Lajos örökéletű szindarabja, a magyar név büszkesége, a másik a Hotel Viktória, a német filmgyártás ezidei koronázatlan berlini királynője. Mindkét film a háború alatt és után játszódik le. Nem háborús események. A Hotel Imperialt mindenki olvasta, mindenki látta a színpadon, de a váradiaik közül csak kevésnek adatott a szerencse, hogy filmen is láthassa. De ez most már meglesz. Gyorsan, rövidesen. Az Elysee Palotában, — hol a szezon legjobb filmjeit mutatták be eddig, megszerezte a Hotel Imperialt és a Hotel Viktóriát. Kálmán vezérigazgató a napokban személyesen volt Bukarestben és jelen volt a film cenzurázásánál és munkatársunknak örömmel jelentette ki, hogy a filmet teljes egészében a bizottság engedélyezte. Bukarestben már játszik is hallatlan siker mellett.

— A Hotel Imperial a Fanamet tröszt egyik legnagyobb ez évi produkciója, a Hotel Viktória pedig a Concordia filmvállalaté. Ezt a két filmet is még ebben a hónapban műsorra vesszük. Mert le fogjuk játszani még ebben a hónapban a „Heidelbergben vesztetem el a szívemet” filmoperettét, színe fogjuk hozni a dsungelek királyát a „Chang” filmet, mely a nagy metropolisokban hónapok óta uralja a színházak műsorát és ezeketán fogjuk kihozni a „Halál-légió” filmet, mely Ronald Colman legjobb filmje.

— Vigadni is fogunk azért mi az Elysee Palotában, mert „Malek több mint generális” ott fogja megmutatni az igazi vígság forrását. Méltó partnere lesz majd Harold Lloyd, aki „Megjött a gölya” csodaszámával akar babérikat szerezni. A többi filmek, amik színe kerülnek, mind ismertek: „Barbara, a pusztá leánya”, Ronald Colman és Bánki Vilma, „A Fekete kalóz” Douglas Fairbankssal, „A Csavargó költő” Conrad Veidt és Lionel Barrymore. Semmi kommentár ehhez a két hónapos műsorhoz nem kell. Vegye meg akárki a külföldi újságokat, böngéssze végig a nagy fényes mozgópaloták műsorait és a fenti filmeket fogja azok műsorán találni.

Az Elysee Palota meg fogja állani a helyét akármilyen szigorú legyen is a kritika.

Még csak azt akarjuk az Elysee Palota megbízásából a közönség tudomására adni, hogy a mai naptól kezdve a kedvezményes jegyek mindennap és minden előadáson érvényesek, kivéve vasárnap és ünnepnapokon.

Ben Hur
rendes helyárral

A várad munkásokon visszaadását kérik a temesvári munkások is

A bánati liberális vezetők megakarták ismerni a munkásság panaszait

Temesvárról jön annak a megbecsülésre és követésre érdemes akciónak a híre, hogy ott Cosma Aurél dr. volt miniszter, a bánati liberális párt elnöke kívánságára, a liberális párt parlamenti csoportjának közbenjöttével Geor ge vici Lucian dr. polgármester tanácskozásra hívta a bánati munkásság vezetőit. Az ankét a munkáspanaszok meghallgatásával és a jogos panaszok orvoslásának módzataival foglalkozott.

A temesvári munkásoknak maguknak is elegendő sérelmük van és a munkásság kifejezett szolidáris érzékére vall, hogy nem feledkeztek meg a

tanácskozáson a nagyvárad munkások panaszáról, a Munkásokon ismeretes körülmények között történt elrekvirálásáról sem.

Nagyváradon mindenki jól tudja, a polgárság is figyelemmel és elismeréssel kísérté azt a nemes erőfeszítést, a melylyel a munkások otthont emeltek ebben a városban maguknak.

Négyezer ember egy éven át hetenkint lemondott egy napi keresetéről, hogy a Munkásokon Nagyváradon felépüljön.

A munkásság filléreiből készült

házat mégis tanoncotthon céljaira elrekvirálták és ezzel fájdalmat tiltettek négyezer ember szívébe.

A temesvári munkások, — mint ottani tudósítónk jelenti — elmondották a bánati liberális párt parlamenti tagjainak, hogy nem tett a konszolidációs törekvéseknek szolgálatot a nagyvárad Munkásokon lefoglalása. A liberális képviselők s a volt miniszter megígérték, hogy amennyiben módjukban lesz, eljárnak, hogy ezt a tényt a többiekkel együtt jóvátegye a kormány, amely, — mint mondták — respektálni kívánja a munkásság törvényadta jogait.

Az őserdő hívó szava

Egy híres angol ezredes visszatért a természethez és Brazília őserdei közt kezd új életet

Néhány hónappal ezelőtt Londonban nagy feltűnést keltett, hogy P. H. Fawcett ezredes, a világhírű angol tudós, aki több, mint egy esztendő óta nyomtalanul eltűnt a legsötétebb Braziliában, egyszerre életjelt adott magáról. A tudós még 1925 nyarán John nevű fiával és egy barátjával együtt expedíciót szervezett Közép-Braziliába, abból a célból,

hogy az emberi civilizáció bölcsőjét felkutassa.

Az volt ugyanis a szilárd meggyőződése, hogy a kultúra első nyomait ott lehet megtalálni. Azonkívül abban is reménykedett, hogy

olyan terjedelmű aranybányákat és gyémántmezőket fog ott felfedezni, amelyek minden eddigi mértéket felülmúlnak.

Egy brazilai kutató találkozott véletlenül egy irdatlan őserdő szélén az ezredes barátjával és ez elvezette a Fawcett-féle expedíció táborhelyére. Az ezredes kijelentette a brazilai előtt, hogy nagyon jól érzi magát és

schasem szándékozik többé visszatérni Európába.

Nem ábrándozik többé kulturáról, tudományos sikerekről, gyémántmezőkről, mert a brazilai őserdőben sikerült neki életcélját feltalálni:

a tökéletes visszatérést a természethez.

A brazilai kutató annakidején hirt adott az őserdőben való különös találkozásáról a világsajtónak,

azonban az ezredes az első kultúremlerrel való találkozás után felszedte a sátorfáját és tovább vándorolt,

mert irtózott még a gondolatától is annak, hogy még egyszer találkoznia kell az úgynevezett kultúrlénnyel. Négy hónapig ismét nem jött semmi hír az expedícióról. Most azonban kerülő úton újból tudósítás érkezett tőle, még

pedig arról, hogy sikerült neki a természet egy kuriózumát felfedeznie a legismeretlenebb és legsötétebb Braziliában.

Egy olyan fa fajtáról van szó, amelyről eddig még senki soha sem hallott és amely sokkal magasabb, mint minden eddig ismert faóriás.

Természettudományi szempontból ennek a közlésnek rendkívüli érdekessége van. Az eddig ismert legmagasabb fa 130—140 méter magas, tehát akkora, mint a bécsi Szent-István-templom tornya. — Akadtak egy négyszáz esztendő fára, amelynek magassága meghaladta a 160 métert. Már azt hitték, hogy az ősi hatalmas fák egyébként teljesen kihaltak, amikor most az ezredes meglepte a világot azzal, hogy Brazília közepében

végtelen őserdők vannak 180 méteres magas fákkal.

Az őserdők különböznek minden eddig ismert hasonló rengetegektől.

A fák állandóan virágoznak, lombjuk teljesen össze van növe és nappal is koromsötétség van az erdő közepében. Csodálatos és kísérteties, amikor a napfény, vagy a holdvilág átszűrődik a faóriások lombjai között és valóságos misztikus fényt áraszt.

Az erdő közepén élőlény nem élhet meg, mert a levegőt csaknem teljesen elzárják a lombok. Annál kellemesebb a tisztásokon és az erdő szélén az élet. Itt igazán paradicsomi hangulat uralkodik. Egy ilyen helyen talpedett le örök időre az angol tudós, a földrajzi társaság tagja, aki, mikor az erdő felfedezéséről hirt adott, ismeretlen és kerülő úton a londoni földrajzi társaságnak, ezzel fejezte be a kultúrvilághoz intézett utolsó üzenetét:

— A fák nem nőnek az égig és én teljesen meg vagyok elégedve az én vadonommal, mert mindig arra emlékeztet, hogy kicsi vagyok és örömmel kell az élettől elfogadni azt, amit nyújt.

Vérbosszu Korzika szigetén

Megdöböntő tragédiáról veszünk tudomást. Az albucai kis korzikai község birtokosa, Ferrari hercege, merényletet követett el a Della Rocca család gyönyörű hajadon ellen, akinek fivére a családján esett szegyenért vérbosszút esküdött és Ferrari herceget megölte. A nápolyi csendőrség különítményt küldött a gyilkos elfogására, ami azonban nem sikerült. De ami nem sikerült a csendőrségnek, sikerült a mindent legyőző szerelemnek, s rabul ejtette a fiatal Della Roccat.

A részletes történetet az „Elvarázsolt sziget” filmjében láthatjuk, amelyet az Apollo mozgó holnap, csütörtökön mutat be.

Menyasszonyi ruhákra való helyek nagy választékban **Leitner** **Márton R.-T.-nél!**

Elysee-Palota
(Katholikus Körben)

Ma 5, 7 és fél 10 órakor

BEN HUR

Minden idők legnagyobb szenzációja

14 felvonásban

Eredeti zenekari kíséret

Rendes helyárrak

Kedvezményes jegyek érvényesek

MOZI

AZ APOLLÓ FILMSZÍNHÁZ MÜSORA:

Ma, szerdán, 5, 7 és 9 óra-
kor utoljára: Maxim ügynöke.
Csütörtökön: Premier. Az el-
varázsolt sziget.

Péntek, szombat: Az elva-
rázsolt sziget.

Vasárnap délelőtt 11 órakor:
a legszebb matiné film: A bol-
dogság tolvaja. Ronald Col-
man, Allen Pringle, Donys
Kenyon.

A FILMPALACE MÜSORA:

Szerda: 5, 7 és 9 órakor:
„Lady Windermere legyezője”
Wilde Oscar szindarabia a fő-
szerepben Ronald Colmann és
gazdag kísérő műsor.

Csütörtök: „Lady Windermere
legyezője”. Este 9 óra-
kor: Rose quartett.

Péntek: „Lady Windermere
legyezője”.

Jön: Alfred Abel és Werner
Krauss leghatalmasabb filmje
a Kokain.

Heyman szinkör

Szerda 5, 7 és 9 órakor, utoljá-
ra: Mato-Hari. A cárok kurtizán-
ja. Világláger, Magda Sonja. —
Kedvezményes jegyek ma érvé-
nyesek.

Csütörtök 5, 7 és 9 órakor: Ci-
gánybáró. Strauss világhírű ope-
rettje filmen. Lya Mara, Verebes
Ernövel. Eredeti zene, ének kísé-
rettel és táncbetétekkel.

Péntek 5, 7 és 9 órakor: Ci-
gánybáró. Lya Mara, Verebes
Ernö.

ELYSÉE PALOTA MÜSORA (Katholikus Körben.)

Csütörtök: Ben Hur. A fil-
mek királya.

Péntek: Ben Hur. Rendes
helyérek.

Szombat: Ben Hur. Legna-
gyobb szenzáció.

Vasárnap: Ben Hur. A leg-
nagyobb kocsiverseny.

— Ben Hur minden idők leg-
nagyobb alkotása kerül ismét
színpadra az Elysée Palota mai
műsorán. Az igazgatóság an-
nak a számtalan levélírónak
tesz eleget, akik arra való hi-
vatkozással, hogy gyászoltak
és nem nézhették meg a filmet,
kérték annak sürgős műsorra
tüzését. Ez alkalommal a zene-
kar maradt a régi 20 tagu meg-
erősített zenekar, a Ben Hur
eredeti amerikai zenéjével. —
Jön: Hotel Viktoria és Hotel
Imperial.

NAPPAL

Új rendszerű összeesukható fotel
mely éjjel ágynak használható

már 3300 leltől kapható
ART kártyásnál

Cosbuc (Szalárdi)-utca 9. szám
Rosenzweig-palota

ÉJJELE

3883

ÁGY

SPORT

Szimullán sakk-mérkőzést játszik ma Balogh Mihály a Nac klubhelyiségében

Ma este rendkívül érdekes
sakkmérkőzést bonyolítanak le a
Nac klubhelyiségében (Royal ká-
véház.) Ugyanis Balogh Mihály, a
kiváló sakkozó

szimultán sakk-partit

játszik a Nac nyolc legkiválóbb já-
tékos ellen. A mérkőzés pontos-
an fél 8 órakor kezdődik. A Nac
nyolc játékosának nevét még nem
közölték, annyi bizonyos, hogy a
játékosok közt lesz Rosenberg Dá-
vid, a Temesváron oly szenzáció-
san szerepelt sakkozó, továbbá
Kertész, Krausz, Altmann és Wal-
lerstein Árpád.

A mérkőzésre úgy kiutaztak,
mint vendégeket szívesen látnak.
Belépti díj nincs és így minden
valószínűség szerint nagyobb kö-
zönség jelenlétében bonyolítják
le ezt az érdekesítő szimultán
játékot.

○ A Kereskedelmi Csarnok
nagytermében lesz a nemzetközi
ping-pong verseny. Tegnap szá-
munkban már hírt adtunk arról a
nagy szabású sporteseményről, —
melynek színhelye a nagyváradi

Kereskedelmi Csarnok nagyterme
lesz. Az ott lebonyolításra kerülő
ping-pong mérkőzés, amely egy-
szersmind az első nagyszabású
verseny, páratlan lesz a maga
nemében. A nagyszerű váradi já-
tékosoknak módjukban lesz össze-
mérni erejüket a világ bajnok ma-
gyar ping-pongossal. Ezenkívül
Románia összes egyesületei képví-
seltetik magukat.

○ Az Amatőr elnöksége felkéri
az összes tagokat, hogy a hétfő
esti gyűlésen a Kék Macskában
megjelenni szíveskedjenek.

○ Mindennél szebben beszél,
hogy a Törekvés vasárnapi birko-
zó versenyére beneveztek: Spor-
ting Bukarest, Temesvári Kinizsi,
Temesvári Atletikai Club, Temes-
vári Banatul, Temesvári MTE, Te-
mesvári Kadima, Aradi MTE,
Aradi Toldi, Petrozsényi CAMP,
Vulcani Minerul, Resicai MTE,
Resicai MDR, Lippai MSC, Szat-
mári Unió, Szatmári Törekvés,
Kolozsvári KASE, Váradi Amatőr,
Brassói Coltea, stb.

Ön is gazdag akar lenni?

A csehszlovák osztálysorsjáték bőven
alkalmat nyújt Önnek erre:

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben:

10 millió lei = 2 millió Kc

2 jutalomdíj à 3 1/2 millió lei = 700.000.— Kc

2 nyeremény à 1 1/2 millió lei = 300.000.— Kc

2 nyeremény à 1 millió lei = 200.000.— Kc

1 nyeremény à 1/2 millió lei = 100.000.— Kc

és sok nyeremény à 450.000, 400.000, 350.000, 300.000 lei
azaz 90.000, 80.000, 70.000, 60.000 Kc stb.

Osszesen 115.000 nyeremény.

285 millió lei = 57 millió Kc
összértékben.

Minden egyes nyeremény készpénzben és levonás nélkül
lesz kifizetve.

Minden második sorsjegy nyer.

Az I. oszt. huzása 1928 január 18-án.

Rendeljen azonnal az általánosan ismert

**Fortuna Bankháznál
Bratislava**

Megrendelő lap. — Borítékban küldendő.

FORTUNA Bankháznak
Bratislava, Csehszlovákia

Küldjön I. oszt. huzásához

..... egész sorsjegyet à 400.— lei lei à 200.— lei negyed à 100.— lei

Az összeget Önnek a sorsjegy vétele után vagy postautal-
vánnyal vagy pénzeslevélben átutalom.

Név:

Hely: Utca, út:

N

UJPEST—TRIESZT 2:0

— Az Estilap eredeti távirata —

Triesztből jelentik: Az újpesti
futbalcsapat nagy sikerrel szere-
pelt az olasz kikötővárosban. A
trieszti kombinált csapat ellen ját-
szottak az újpestiek és 2:0-ra ver-
ték.

Csalódni fáj...

Kérdezze meg azokat, akik
látták a Filmpalaceban a „Re-
vümácskát” és az „Érdek-
szerelmet”, vagy ott voltak a
„Lady Windermere legyezője”
tegnap esti premierjén, hogy
csalódtak-e valamelyik film-
ben is. Ön nem fog találni em-
bert, aki nem a legnagyobb el-
ismerés hangján szólna mind-
három filmről. És hosszú hó-
napokon keresztül nem fog Ön
egyebet hallani a Filmpalace
filmeiről, minthogy milyen
kedves és ötletes vigjátékot,
vagy megrázó és hatalmas
drámát láttam. Éppen ezért
nyugodtan elmehet megnézni a
Filmpalace műsorát még akkor
is, ha nem tudja, hogy mit
játszanak.

Azonban mi nem titkoljuk,
hogy mit játszik a Filmpalace.
Ime eláruljuk: ma és a követ-
kező napokon a nagy sikerrel
bemutatott „Lady Windermere
legyezője” látható, a
mely Wilde Oscar hasonló ci-
mű és a váradi színpadon is
nagy sikerrel előadott szin-
darabja után készült. Lubitsch
Ernö, a ma már márkás nevű
filmrendező vitte filmre a té-
mát a főszerepben Ronald
Colmannnal, a „Fehér apáca”, a
„Fekete angyal” és más film-
slágerek népszerű férfi fősze-
replőjével.

A Filmpalace legközelebbi
slágere Alfred Abel és Werner
Krauss együttes filmalkotása,
amelyről a holnapi számban
bővebben írunk.

Ben Hur

kedvezményes jegyek
érvényesek

Zsebkiadású nótáskönyvek

Egy-egy kötetben 20 magyar nóta
Egy-egy kötetben 10 kabaré-dal

Magyar nóták:

Anyos Laci, Bodrogi, Ba-
lázs A., Csóka, Dóczy,
Fráter, Kondor, Nádor,
Révfy, Várady A.

Kabaré-dalok:

Szirmai, Nádor, Eröss,
Erbé, Reinitz, Hetényi

**Pompás kiállítás
olcsó árban**

Kizáróan a
Hegedüs Hirlapiroda
zenemű-osztályában
kapható

Másfél óra alatt Beriinből Nagyváradra ér a képlávirat

— Saját tudósítónktól —

Érdekes vendégünk volt ma: Simon Ernő nagyváradai mechanikus, aki zürichi felsőiskolai tanulmányai után a berlini posta rádió osztályán jutott megbecsült pozícióba. Beszélgettünk a fiatalemberrel, aki régóta foglalkozik a képtelegrafálás technikai megoldásával s ezen a révén Carolus professzor képtáviró vonalán kapott a berlini főposta szolgálatában fontos beosztást.

A találmány nagy jövőjéről fanatikus bizakodással beszél, aztán elmondja, hogy december másodikán, amikor a berlin-bécsi képleadó vonalat megnyitották, milyen tragikus pillanatokat éltek át:

— Talán Graham Bell érezte primitív vonalán az első ember-szó hallatára, amit mi éreztünk, mikor a bécsi Hughes jelentette, hogy a kép hibátlanul beérkezett... Hiszen a fejlődés csak ezután következett!

Az apparátusról beszél:

— Direktor Budde, az osztály főnöke elsőrangú szakember, aki maga is eredményesen kísérletezik. A táviró készülékre 6 magán személyesen ügyel, éjjel-nappal mellette van és tanácskozik a fel-találással, akinek a gép kis cél-lámpa van még módosítani valója. Nagyszerű szerkezet ez a két cél-lámpa: egyik a fényt árammá, másik az áramot fénné váltja át, mint valahol helyesen írták: a fért idővé, az időt térré transzformál-ja. Igazán tökéletesnek mondha-tó mechanizmus. Egy négyzet de-ciméter ötszáz ezer képpontot tar-talmaz és a távirat továbbítása a képpontok megfelelő áramrezgése után történik, de pontosság csak úgy érhető el, ha úgy a felvétel, mint a leadó állomás abszolút tökéletes precizitással funkcionál. A legcsekélyebb eltérés a képet el-mossa, törli és eltörlője.

— Tehát fényképet lehet pon-tosan továbbítani?

— Nemcsak fényképet, bármi-lyen rajzot, okmányt, váltót, szer-ződést, csekkeket telegrafálhatunk. Egy képet Berlintől Bécsig 14 perc alatt küldtünk s ez egy 19x10 cm. fénykép volt, tehát meglehetősen terjedelmű. Az előhi-vás és kopirozás 20—25 perc, s most a postai eljárás, szóval egy óra alatt Beriinből a bécsi címzett kezébe kerül a táviratkép. Buda-pest nekünk hasonló távolság és azt hiszem, mához egy évre arról is lehet szó, hogy én elküldöm a fényképet az édesapámnak Vá-radra és a fotográfia 1 óra 30 perc alatt teszi meg az utat Grünwald-ból a nagyteleki utcáig.

Ezután a fiatal mechanikus a ta-lálmány bünygyi és gazdasági je-lentőségét fejtegette.

— Az utalványt, csekkeket, vál-

tót ma már nem a postára bizzák a németek, hiszen a csekk eredeti-je, kiállítás után egy órával az aláírás pontos másolatával a cím-zett kezében van. A rendőri nyo-mozásnak óriás előnye, hogy a bű-nös vagy gyanúsított fotográfiá-ján kívül az ujjlenyomatot és aktaszéri bűnjelét is meg lehet sürgönyözni.

Valóban ez a kor egyik legna-gyobb csodája.

Egy telegdi uriaszszony s a megmozdult társadalom adományai a szegények részére

Tegnap kétszázán jelent-keztek egy karéj kenyérért Deutsch posztónagykereskedő melegedőjében, ahol 80 ember kapott theát. Egy anya kért még két karéjjal, hogy a gyer-mekeinek is vihessen, akik be-tegen fekszenek odahaza. Meg kapta a két karéjt és mit szól-nak Önök hozzá, Istenem, hát-ha csalt? Hát-ha csak egy gyermeke volt és még egy karéjt magának akart volna, mert 24 órára nem tulságosan kielégítő táplálék egy karéj félbarna pár deka súlyu puszta kenyérdarab.

A társadalom szíve meg-mozdult. Egy telegdi uriaszszony, aki magát megnevezni nem akarta, de nevét kipuha-tolták, Friedmann Józsefné mindennap egy egész kenyérrel, 50—60 személy szá-mára elegendő bablevesnek való paszulyt, zsírt, lisztet küld be a nagyváradai szegény-ség számára. Deutsch posztós külön személyzetet tart a ter-mészetbeni adományok in-kasszáására és kiosztására. — Egy szegény özvegy asszony, Tóth Józsefné, maga vitt be kiosztásra egy nagy csomag tepertős pogácsát. Nagy nil-gesztelepi hentes vasárnap 150 darab hurkát küldött. Far-ka s Lajos Dimitrie Cantemir (Beóthy Ödön)-utca 52. 5 kgr. kenyérrel, Engel Lajos, a Sonnenfeld bazáraru cég tu-lajdonosa 6 kgr. kenyérrel, Reizmann Róza Samuil Micu Klein (Szabadság)-utca 8. 5 kgr., Lakatos Vera Bulv. Regele Ferdinánd 55-a. 9 kgr., Seidler Benjámín szabó, Köröspart 5 kgr., Luxus kenyértüztől ismeretlen aján-dékozó 10 kgr. kenyérrel, Já-

nossy Zoltán, a Keleti Újság tisztviselője 3 napig 5—5 kgr. kenyérrel küld, Goldstein Manó, Royal írógép üzlet tulajdonosa naponként egy egész kenyérrel ajánlott fel, Hajdu János Holban tábor-nok (Széles)-utca 41. sz.

Hogyan lett Gábiel barát Magyarország hercegprimása

A középkori biborosok tiltakoztak az ellen, hogy egy szerzetest világi papi méltóságba ültessenek

Az új magyar hercegprimás bi-borosi karrierje az egész katholi-kus világban, de különösen Ma-gyarországon találkozott nagy ro-konszennel. Most, amikor már a pápai akaratot megváltoztatni nem lehet, a magyar arisztokrácia és a kormány is örvendezik az eredmény fölött. Ez már a harma-dik eset XI. Pius pápasága alatt, hogy a Harcoló Egyház feje ala-csony sorból származó, szelidlelkű szeretetteljes, politikai szempon-tokon felülmúló papokat emelt a megünnelt legmagasabb egyházi méltóságokba. Miután a magyar királyok apostoli joga a történel-mi átalakulás folytán visszaszár-mazott a pápához, a pápa ezt a jogát, mély emberi belátással, sok szeretettel, bölcsességgel és igaz-ságérzettel gyakorolja. A befolyá-solhatatlan bölcs és igazságos pá-pa különösen most emlékeztet a legbölcsőbb és legegzenesebb je-lenű királyok egyikére, akinek tetteiről fényes tanúság egy kis könyv:

Galeotto Marzio könyve Mátyás király találó, bölcs és tréfás mondásairól és cseleke-deteiről.

Ez a páratlanul érdekes anekdota-gyűjtemény főlemjti egy Ferenc-rendi szerzetes gyors és hatalmas pályafutásának körülményeit, — amelyek megdöbbentően hasonló-k Jusztinián barát történetéhez. Csakhogy ami ellen akkor a pápa tiltakozott legjobban, ezt ma maga a pápa hajította keresztül minden akadályon.

Gábiel barát karrierjéről pedig Mátyás udvaroncra a következőket mondta el:

„II. Pál pápa egy veronai szü-ltetési Szent Ferenc-rendű barátot küldött Magyarországra, aki élet-szentségben, finom műveltségben és az ókori tanulmányokban egy-aránt kitűnő ember volt. Mint-

alatti korcsmáros 3 liter tea-rumot ajándékozott. Be ne-dek Ignác kereskedő Bisericei (Templom)-u. 22. négy egész kenyérrel, Blegye Lászlóné Görögöldal 200 lei készpénzt. A melegedőben nagyszerűen be-vált petróleum spórt az „Ankor“ petróleumkályha üz-let kölcsönözte s ugyanez az üzlet napi 2 liter petróleumot is ad.

Ezek a tiszta és nemes szíve-re valló adományok a Deutsch melegedőbe érkeztek. A város gyűjtése külön folyik és szép eredménnyel kecsegtet. Nagy-várad méltó marad önmagához és megszorodott gondjai da-cára sem hagyja el nagy szük-ségükben a maga szegényeit. A hideg, a kiégett szívek menjenek el egyszer újra fel-melegíteni magukban az em-bert — egy ilyen melegedőbe, ahol esett embertestvérek böl-dogan majsziolják a kiéhezett gyomor mohóságával a falat kenyérrel.

hogy számtalan nehéz, ügyes-ba-jos dolgában bölcsen járt el, sike-rült a kitűnő emberismerő Mátyás király kegyeit megnyernie. Így történt, hogy a király hamarosan püspökké nevezte ki... Ez ellen sok magyar ur, akiknek a fiai sze-rették volna elnyerni a püspök-séget, erősen kikelt, s úgy gondol-kodtak, hogy az már megsem jár-jak, hogy egy idegen embert, aki kötelet hord a derekán, meztlenül járkál és ajtóorr-ajtóra megy ke-nyérrel koldulni, oly rövidesen és minden nehézség nélkül egy gaz-dag püspökségbe, valóságos kis- királyságba ültessenek, — pedig hát sok magyar embernek előke-lő származása, tanultsága s egyhá-zi szolgálata régen jól ismert do-log, — s még hozzá úgy tűnik fel a dolog, hogy amant éppen ezek ellenére emelték fel oly magasra. A király a barát rátermettségé-nek tudatában semmit sem hall-gatott, senkire sem, sőt sűrű le-vél és követváltással kérte IV. Sixtus pápát, hogy Gábielt vegye biborosai közé. Hanem Sixtus és a biborosok azt írták vissza, hogy ők a királynak kész szolgálai ugyan és minden más dologban megte-szik a király akaratát, hanem

ezt a barátot, akit a szegény-ség, tisztaság és engedelmesség fogalma költ, nem kell ki-szakítani klastromából...

Mert az ilyen emberek, akiket a világra nézve megholtaknak szo-kás tartani,

nem alkalmasak világi ügyek intézésére, ha magasabbra jut-nak, csak zavarják az egyház kormányzását,

mert ritkán van kellő gyakorlott-ságuk és tapasztaltságuk. Hanem Mátyás mindezt figyelmen kívül hagyta és követeli által még job-ban kérte a pápát s a biborosi testületet, magasztalta Gábielt s

Menyasszonyi kelengyékre vásznak, chiffonok, damasztok, étkezészetek, ágýgar-nitúrák, paplanok, hencsertakarak megbízható minőségben
Leitner Márton R.-T-nál

Friss dunai halak
érkeztek

Andru Virgil-nez

Bratianu (Szaniszló)-utca 1. szám

152

semmit sem hallgatott tanácsosaira, akik arra akarták rávenni, hogy ne zaklassa a pápát és a biborosokat, hisz ők ezt úgysem akarják, mert különben előkelőbb személyeknek több igényük van az ő szemükben a biborgallér viselésére.

A király rendületlen maradt, úgy, hogy Gábrriel, a király kedvéért, az egész biborosi testület hozzájárulásával megkapta a biborosi jelvényeket.

Ő maga semmit sem tudott a dologról, s mikor hírül hozták neki, sokáig könnyezett, mert tudta, hogy a király járt közbe érte s ennyi jószágot ő nem tudhat meghálálni. Később mindenki elismerte, — fejezi be a történetet Galeotto Marzio, — hogy Mátyás király kitűnően ismeri az embereket és hogy helyesen választott; Gábrriel ritka deréksége, rendkívül ügyessége és csodás bölcsessége alapján ezt mindenki hangoztatta. (m. i.)

Ben Hur
Ben Hur
Ben Hur

ELYSEE-PALOTA

Az elvarázsolt sziget

a legszebb romantikus szerelmi történetet tárgyalja
Bemutatja holnap
Az Apolló mozgó

A VÉGZETES KASTÉLY

— A Nagyváradi Estilap regénye —

(66)

IRTA: MADEL WAGNALLS

Lebel végre befördült egy szűk és szerényen világított folyosóra. Megérintette Destine karját és úgy vezette. Bár kigyósima volt a modora és behízsgó a hangja, — Destinének mégis valahogy görcsösen összeszorult a szíve, maga sem tudta, miért. Lebel kinyitott egy ajtót, figyelmeztette Destinet egy lépcsőfokra, aztán egy nagy szobába vezette be.

— Ez a király szobája, Mademoiselle, foglaljon helyet, amíg bejön.

A szoba üres volt. Destine figyelmét eleinte teljesen elfoglalta Lebel, aki most szó nélkül odament egy onyxból faragott lámpához, amely arany láncon függött le a mennyezetről és meggyújtotta azt, aztán pedig bevonta az ablak nehéz, tompazöld, aranyhímzéses függönyeit.

Destine magában azt gondolta, hogy tulajdonképpen még kora az idő, hogy lámpát gyújtsonak, de aztán belenyugodott, bizonyára az udvari etikett kívánja meg, hogy ilyen korán kivilágítsák a kastélyt.

Lebel helyet kínálta meg, s erre a célra egy alacsony pamlagot tolt feléje.

— Bizonyos benne, hogy öfélése nem fog neheztelni, ha itt megvárom? — kérdezte félénken.

— Ne féljen kisasszony, ő félése a legnagyobb jóakarata van

Holnap este 9 és fél órakor a Filmpalaceban

ROSÉ-QUARTETT

Jegyek a Musicában

HOTEL VIKTORIA

Viktoria főhercegnő tragédiája

SZEBBNÉL-SZEBB TÁNCOKAT
LAT A CIGÁNYBARÓ FILM
ELŐADÁSAN.

* Még csak ma láthatja a Maxim ügynökét. Holnap az „Elvarázsolt szigetet” kell megnéznie az Apolló mozgóban.

* Raktártűz egy főutcai kalapszalomban. Tegnap este kevéssel 7 óra után, nem csekély riadalmára a főutcán sétáló publikumnak, tűzoltó szerkocsik robogtak a 6. szám alatt levő kalapszalom elé, amelynek redőnyei alól sürti füstgomolyog tört elő. A tűz az üzlet mögötti raktárban támadt és pedig olyképen, hogy egy kályhából kipattanó szikra meggyújtotta az egyik szekrény ajtaját. A tüzet hamarosan észrevették és így sikerült minden nagyobb veszedelmet elhárítani. A kár egész jelentelen.

SZINHÁZI ELŐADÁSBAN RÉSZESÜL, HA MEGNÉZI A CIGÁNYBARÓT.

olyan fiatal hölgyek iránt mint ön...

Közvetlenül előtte megállt s olyan tovakodó és csodálkozó pillantással mérte végig, hogy Destine önkénytelenül is visszahúzódott egy kisé.

— Nagyon kegyes lesz önhez, — folytatta Lebel — nagyon kegyes lesz! Most elmegyek és értesítem róla, hogy itt van. Au revoir Mademoiselle. Senki sem háborgatja majd, au revoir!

NÉZZE MEG A CIGÁNYBARÓT SZINPADON ÉS FILMEN.

UJ! VARRÓGÉPEK UJ!

A világ legjobb varrógépei nálam kaphatók legolcsóbban 10 évi jótállás mellett, kényelmes részletre is. Hímzés, endlízés stb.-i díjtalanul lesznek vevőim kitanítva

ELENA gépraktár és nagy javító-műhely

H. Eisenberger Piata M. Viteazul 5. 3758 (Nagyipiac-tér)

3

ismeri szó:

Ernyő

Klun-nál

vegyen Köröspart

Mi újság?

Mata Hari ma utoljára

* Bethlen György gróf válasza a várad Magyar Párt újévi üdvözlétére. Bethlen György gróf, a Magyar Párt elnöke újév alkalmából, a hozzáküldött üdvözlésre a nagyváradi Magyar Pártnak a következő választ küldte: — Igen tisztelt elnökség! Az újév beköszönté alkalmával hozzáim intézett meleg üdvözlétért hálás köszönettel adózom. — Mindig jóleső érzéssel tölt el az a tapasztalat, hogy tagozataink érdeklődést tanúsítanak a romániai magyarság nagy ügye iránt és bizalommal vannak a nagy ügy képviselőit vállalt egyetlen és egyetemes politikai szervezet: a Magyar Párttal és annak vezetőségével szemben. A most kapott szíves üdvözlét értékét még becsesebbé teszi az a körülmény, hogy ma már, ha nem is eredményekre, de a jövőben iránytadó jelentékeny munka lehet visszatekinteni és így a szíves üdvözléteből felém és munkatársaim felé áramló bizalmat annak a jelöltek tekinthetem, hogy a múltban elfoglalt álláspontunk és annak szellemében kifejtett tevékenységünk széles körben megértésre és méltánylásra talált. — A kifejezett bizalomból következő tanúság ad lehetőséget arra, hogy a közelmúltban engem ért csapás súlya alatt meg nem roskadva, erőt merítsek a további küzdelemre, melynek sikerében nincs kétségem akkor, ha az együttműködésre való készség tagozataink részéről jövőben is mellettem lesz. Legyen áldás az új évben minden magyar testvérünkön! Szíves üdvözléttel: Gróf Bethlen György elnök, s. k.

Mata Hari ma utoljára

* Tudja-e, hogy a világ legjobb filmkomikusa Nicolas Rimsky?

Elvarázsolt sziget

x A Méhészet könyve Horthii Balla István most megjelent könyve a legteljesebb, a méhészet minden ágát felölelő munka. Ára Lei 300. Kapható a Hegedüs Hirlapírodában.

Hotel Viktoria

Elvarázsolt sziget

A CIGÁNYBARÓ AZ A FILM MELYRE EGY ÉV ÓTA VÁR KÖZÖNSÉG.

Elvarázsolt sziget

* Egy várad iparos pompás találmányával ötvenszázalékos megtakarítást lehet elérni a tésnél. Ma, amikor a fűtés legkínzóbb problémák közé tartozik, ma, amikor a tengeri gond közepette még hirtelen kemény tél is szakadt szegény ember nyakába, akkor csak igazán örvendhetünk azon a találmányon, amelyet Reich József nagyváradi iparos „Radiator” elnevezés alatt szabadalmaztatott. A radiátor egyszerű, amellyel a legpraktikus szerkezettel, amely minden kályhára felszerelhető körülbelül 50 százaléknál nagyobb megtakarítást lehet elérni. A „Radiator”-t már több nagyváradi lakásban és üzletben felszerelték és mindenütt legnagyobb elismeréssel mutatkoznak a tehetséges nagyváradi iparos nagyszerű találmányáról. Különösen a szegény emberek figyelmét hívjuk fel Reich József Radiátorcsöveire.

Elvarázsolt sziget

10 TAGU KÓRUS — TÁNC SZÁMOK — EREDETI ZENEI SÉRET — SZINPADI BEALLÍTÁS — CIGÁNYBARÓ FILM ELŐADÁSAN.

Mata Hari ma utoljára

* Sportbaleset egy halottal három sebesülttel. Bukarestből lentik: Ramnicul-Valceában, okiráltságban, ezen az ismert üdülőhelyén, tegnap egy Arsenyev nevű sportember bobsleigh-versenyt rendezett. A versenyen dult Gogu Jonescu, a rampiculuceai ipariskola tanára is, több utassal. A rendkívül nagy besselleg haladó bób kisiklott nekiütődött egy fának. Olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy a bób kormányja befüröd Gogu Jonescu mellébe. A fiatal tanár szörnyethalt. A bób utasok közül hárman többé-kevésbé súlyosan megsebesültek.

Elvarázsolt sziget

NYILTTÉR

Mindazoknak, kik szeretett édesanyánk elhunytával ért bánatunkban részvételüket nyilvánították, ezúton mond köszönetet a

Koczian-család

Eladó Tache Ionescu (Körös)-utca mellett üres leles magánház, istálló, kocsiszoba, nagy udvarral 250.000 leiert. **Magánház** Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-utól) 10 percre 2 szobás lakással 220.000 leiert. **Mezők** autójavítóüzemnek helyiséget, esetleg lakással. **„Ardeal-iroda”** Rózsák melett

Ürliche nyitás

BUDAPESTI 321.50

Berlin	123.56
New-York	519.—
Budapest	9072.50
Prága	1538.—
Bécs	7322.50
Páris	2039.50
London	2529.87
Milano	2745.—

Váradi árfolyamok

Pengő	28.45
Csehszlovákia	4.82
Dinár	2.90
Schilling	22.95
Márka	38.80
Francia frank	6.45
Svájc frank	31.35
Lira	8.65
Dollár	162.37
Angol font	792.—

Cigánybáró

Egy film, amelynek nem kell reklám.

Evtizedeken keresztül az operett zeneszerzők abból táplálkoztak, hogy lekopirozták Johan Strauss világsikerű operettjét, a Cigánybárót. Ennek az operettnek a sikerét a mai napig sem tudták elhomályosítani az utána következő nagy sikerű operettek sem, mert a Cigánybáró szövegét Jókai Mór, a nagy regényíró írta, aki színes fantáziájával érdekessé, elhíhetővé és mindezek mellé romantikussá tudta tenni az operett szövegét, amelyhez társzerzőnek Strauszt, az operettek zenekirályát tudta megnyerni.

A Cigánybáró megfilmesítési joga és előállítására 26 millió leibe került, tehát egész biztos, hogy a film is éppen olyan sikert fog elérni filmen, mint a színpadon. De az természetes is, mert a szereplők: Lya Mara ennivalóan kedves, bájos és csintalan, mint mindig. Verebes Ernő újból a kedvence lesz a közönségnek ebben a szerepben is. A kiállítás pedig fantasztikusan szép. Csütörtöktől kezdve a Heyman Szinkör eredeti zenével, ének és kórus kísérettel, táncbetétekkel, színpadi beállításban hozza színre a Cigánybárót. A darabban előforduló román, magyar és török táncot Lendvai Böske mutatja be. A Cigánybáró előadásai mérsékelt emelt helyárak mellett lesznek megtartva, azonban a differencia csak 5 lejt tesz ki jegyenként. Csütörtöktől kezdődőleg már elővetelben megválthatók a jegyek a Szinkör pénztáránál. Kedvezményes és szabadjegyek nem érvényesek!

HOTEL VIKTORIA

A Habsburg-család drámája

Emberölési kísérlet vádja miatt törvényszéki tárgyalás vár Vaiszlovich Emilre

Egy négy év előtti ügy kerül főtárgyalásra január 31-én

A legutóbbi eseményekkel kapcsolatban, úgy tudjuk, semmiféle hatósági eljárás nem indult Vaiszlovich Emil ellen. Erről maga a Park-hotel tulajdonosa sem tud, aki különben még mindig nagy beteg. Már nem fekszik ágyban Vaiszlovich Emil, de állapota még mindig súlyos és a teljes gyógyulás hosszú idő kérdése.

Vaiszlovich Emil pár napja egy idézőt kapott a nagyváradi törvényszéktől, amely

január 31-én emberölési kísérlet címén tárgyalásra citálja.

Vaiszlovich ügyvédje utánajárt az idézőnek és megállapítást nyert, hogy az idézés nincs összefüggésben a december 6-án történtekkel. Egy négy év előtti ügy az, amely most a törvényszék elé kerül. Négy évvel ezelőtt egy állami tisztviselővel támadt a Park-hotel halljában afférja Vaiszlovich Emilnek. Az affér igen elmergesedett, szobakérdésről volt szó, s az illető fegyvert, Vaiszlovich pedig bicskát rántott. Szerencsére a dolog komolyabb fordulatot nem vett, a harci szerszámok tokba, illetőleg mellényzsebbe kerültek.

A történetek azonban nem viharoztak el nyomtalanul, mert Vaiszlovich Emil ellen hadbírósi eljárás indult. Ebből az időből

valószínűleg sokan fognak még emlékezni a rövid zöld vadászkesztyűs Vaiszlovichra, aki szuronyos or kisért. Később azonban a hadbírószék illetéktelennek mondotta ki magát az afférban és az ügy átkerült a polgári bírósághoz. A nagyváradi törvényszék január 31-re tűzte ki a főtárgyalást, amelyet minden valószínűség szerint el fog kelleni halasztani, mert Vaiszlovich Emil állapota egyelőre még olyan súlyos, hogy a törvényszék lépcsőin a maga erejéből felhaladhatna. De különben is orvosai életveszélyesnek tartanak számára minden olyan aktust, amely izgalmakat válthatna ki a nagybeteg embernél.

Veszett tehén tejét itta két váradi család

Valamennyien felutaztak Budapestre, a Pasteur-intézetbe

Különös baleset érte Polgár Andrást, az Egyesült Bank cégvezetőjét és családját. Polgár András nemrégiben családjára öröme vásárolt egy tehén, amelyet egy tejvállalat istállójában helyeztet el. A tehénvásárlással természetesen azt akarta elérni, hogy főleg apró gyermekei jó és hamisítatlan tejhez jussanak. Polgár Andrásnak tehene mindig hűségesen teljesítette kötelességét, annyi tejet adott, hogy vajjal is ellátta a háztartást, sőt jutott Polgárék tehene tejéből még Hillinger József családjának is.

A tehén nagyszerű és imponálóan szorgalmas viselkedésben azonban napokkal ezelőtt zavarok álltak be. Az istálló-tulajdonosok különös változást észleltek a jámbor állaton, amely tépni kezdte láncait és nem akart tovább is csöndesen a jászol mellett kényeztetni.

A fejéshez közeledő elrugta magát. Végül az előhívott állatorvos megállapította, hogy Polgár Andrásék tehene megveszett s a cégvezető és családjára veszett tehén tejét itták napokon keresztül, amiből vajjal is készítettek. Ugyanigy járt Hillinger családjára is.

Polgár András orvosi tanácsra sem várva, azonnal csomagolt és egész családjával együtt felutazott Budapestre, hogy a Pasteurben beoltassák őket, ugyancsak többedmagával elutazott Hillinger is.

Orvosi vélemények szerint a veszett tehén teje tényleg éppen úgy fertőz, mint a kutya nyála. A veszett állat minden váladéka végzetes lehet, ha emberi szervezetbe jut.

Polgár András megveszett tehénét lebunkózták.

Enyhítik a numerus clausust Magyarországon

— Az Estilap eredeti távirata —

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház közoktatásügyi bizottsága tegnap megkezdte a numerus clausus módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Farkas Elemér előadó ismertette a javaslatot, méltatta annak szociálpolitikai és pedagógiai jelentőségét, hangsúlyozta, hogy a kérdés elintézése a magyar iskolaszervezet belügye, amelybe nem történhet beavatkozás.

— A törvényt ugyan fenn kell tartani — mondotta, — de

végrehajtásából kiküszöbölendők mindazok a momentumok, amelyek a nemzet egységét fenyegetik.

Várnay Dániel szocialista határozatot nyújt be az 1920. évi XXV. törvénycikk a numerus-clausus-törvénycikk teljes eltörléséről. Rassay Károly hasonló javaslatot tesz.

A bizottság ezután nagy többséggel úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadta a numerus clausus módosításáról szóló javaslatot.

És a sereg elindult...

A szegényeket segélyben részesítő bizottság akciójának az a része, amelytől igazi sikerét reménylik, ma reggel veszi kezdetét, amikor is nemeslelkű hölgyek és urak, félretéve saját ügyes-bajos dolgaik elintézését, csak azért, hogy a nincstelenek teltető helyzetén segítsenek, házról-házra fogják bejárni városunk tehetősebb részét.

Mindenkihez bekopogtatnak, mert mindenkinek adakoznia kell tehetsége arányában. Nem hihetjük, hogy akádnak bárki is, aki ha csak egy percre is bele tudja magát képzelni az éhezõ vagy fázó, esetleg beteg szegények helyzetébe, oda ne adná holnap kenyerének egy kis darabkáját a nyomor enyhítésére. Most nincsen helye a kritikának, a „jótanácsadásnak”. Minden a legnagyobb lelkismeretességgel és jóakarattal van beszerelve, senki se gördítsen akadályokat, hanem adjon gyorsan és jószívvel, mert embertársának ad. Ha bárkinek is aggályai lennének az elosztás végrehajtása körül, ne kételkedjék most, hanem jöjjön el annak idején s a helyszínen győződjön meg saját maga az elosztás jóhiszemű, igazságos voltáról.

Gondoljunk inkább arra, hogy azok a hölgyek és urak, akik ezen eléggé meg nem hálálható gyűjtést intézik, hetekig kell, hogy róják az utcákat ingyen, minden utógondolat nélkül. Segítsünk mindannyian rajtuk is azzal, hogy a szegényeknek szánt adományt, pénzt, ruhát, élelmet már előre elkészítjük.

Ez a segélyezési akció annyira szentügy, hogy minden jobberős embernek vallásos propagandát kellene csinálni érdekében.

Embertársam, mutasd meg, hogy ember vagy!

Andrei Craciun.

A cárok kurtizánja
MATA-HARI
Heyman szinkörben

A Polgári Takarékpénztár r.t. zárszámadása az 1927. XXXIV. üzletévről

TARTOZIK

Mérleg-számla

KÖVET

VAGYON	Lei	b.	Lei	b.	TEHER	Lei	b.	Lei
Készpénzkészlet			3.024.371	93	Részvénytőke 10.000 drb részvény à 1000 Lei			10.000.000
Kölcsönök:					Alapok: Rendes tartalékalap*	3.300.000	—	
1. Váltak	38.124.597	05			Kétes követelések tartaléka	284.997	—	
2. Jelzálogkölcsönök	203.695	—			Adótartalékalap	100.000	—	
3. Adósok folyószámlán	23.905.526	25	62.233.818	30	Árfolyamvesztéségi tartalékalap	50.000	—	
Ertékpapírok:					Tiszti nyugdíjalap**	890.001	—	
1. Saját tulajdon	277.705	—			Alapítványok	55.000	—	4.679.998
2. Alapok tulajdona	645.103	—	922.808	—	Betétek			40.275.448
Ingatlan			379.985	—	Hitelezők			3.671.034
Nyilvántartási számlák			3.358.363	—	Visszleszámítás			2.712.097
					Fel nem vett osztalékok			149.067
					Átmeneti tételek			757.677
					Nyilvántartási számlák			3.358.363
					Nyereség áthozat a múlt évről	74.822	—	
					Folyó évi tiszta nyereség	4.240.844	74	4.315.666
			69.919.346	23				69.919.346

*Az idei dotációval 3.650.000 leire emelkedik.

**Az idei dotációval 1.000.000 leire emelkedik.

TARTOZIK

Nyereség- és veszteség-számla

KÖVET

VAGYON	Lei	b.	Lei	b.	TEHER	Lei	b.	Lei
Költségek			739.168	45	Nyereség áthozat a múlt évről			74.822
Tiszti fizetések			2.081.393	—	Kamatok			7.943.294
Adók			881.888	—				
Nyereség			4.315.666	74				
			8.018.116	19				8.018.116

Hant Gyula pénztárnok.

Oradea, 1927. december 31-én.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Dr Kiss Döme elnök.
 Dr Miculas György, Vasille Bianu, Jacob József,
 Berger Oscar, Révész Béla, Dr Fehér Adolf
 vezérigazgató.

A könyvelésért
Waldmann Ödön
igazgató.A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:
Dr Rácz Ödön, Vess Adolf, Dr Rednik Gábor

APRÓHIRDETÉSEK

HÁZASSÁG

ISMERETSEG hiányában ez-
 uton óhajtok nősülni, 38 éves nő-
 len, fiatal ember vagyok, saját há-
 zam és 15—20 ezer lei havi jöve-
 delmem van. Óhajtok megismer-
 kedni 20 és 28 év közötti intelli-
 gens urilány vagy özvegyasszony-
 nyal, akinek két szoba berendezé-
 se vagy két—háromszázezer lei
 készpénze van. „Komoly” jeligére
 Hegedüs hírlapirodába. 920

LAKÁS

TÖBB csinos egy ágyas butoro-
 zott szoba, központban azonnalra,
 fűtés és világítással együtt, havi
 1500 leiért kiadó. Bővebbet a
 „Metropol” szálloda portásánál.
 3950

BUTOROZOTT szoba központ-
 ban uriembernek, fürdőszoba
 használatával elsejére kiadó. Címét
 Hegedüs hírlapirodába kérek. 752

MINDEN kényelemmel beren-
 dezett elegáns utcai szoba azón-
 nal kiadó. Reflektánsok adják le
 címüket a Hegedüs hírlapirodába.
 883

BUTOROZOTT szoba intelli-
 gens embernek, esetleg ellátással
 kiadó. A. Treb Laurian (Pereces)
 utca 5. 906

BEKÖLTÖZHETO négyszobás
 lakással házat vennék, lehetőleg
 Olasziban. Bárdos-órás, Ferdinánd
 király (Rákóczi) ut 24-a. 905

URIEMBER, különbejáratu bu-
 torozott szobát keres fürdőszoba-
 használattal, csakis központban.
 Címét a Hegedüs hírlapirodába
 kér. 921

KÉTSZOBÁ, előszoba, konyha,
 speiz, csekély lelépéssel, Mária
 királyné (Bémer) téren átadó,
 azonnal. Balázs utóda, Jorga
 Miklós (Zöldfa) utca 21. délelőtt
 fél 10—fél 1-ig. 3712

EGY szoba, előszoba konyhás
 lakás a központban, két szoba,
 fürdőszoba központban, három-
 szoba, fürdőszoba a központban
 februárra; több két, három, négy-
 szobás lakásom van. Központban
 nagy szoba, előszoba, fürdőszoba,
 orvosi rendelőnek, ügyvédi irodá-
 nak, garzonlakásnak, kiadó. Buto-
 rozott szobák egyszerűek, elegán-
 sak, különböző helyen és árért.
 Magán-, bérházak, házrészek ked-
 vező feltételekkel, Balázs utó-
 da, Jorga Miklós (Zöldfa) utca 21.
 Fél 10-től fél 1-ig. 3712

BUTOROZOTT utcai szoba,
 fürdőszobával, magános urnak ki-
 adó. Ugyanott mindennemű szö-
 nyegjavítást vállalunk. Balla, Ká-
 roly herceg (Szilágyi Dezső) utca
 29. szám.

KERESEK egy, kettő, három,
 négyszobás lakásokat jól fizető uri
 feleimnek februárra, májusra. KE-
 RESEK két elegánsan butorozott
 szobát, fürdővel, két uriembernek.
 Balázs utóda Jorga Miklós
 (Zöldfa) utca 21. Fél 10-től fél
 1-ig. 3712

ADÁS-VÉTEL

FEKETE zongora olcsón eladó.
 Poetul Goga (Baross) utca 1. I.
 emelet. 917

Nem veszti el függőjét, ha bizto-
 sító-zárat szereltet fel reá
URÁN-nál 6—1
 Nic. Jorga (Zöldfa)-utca 8. szám

ALKALMAZÁS

MECHANIKUS, józan életű sof-
 für állást keres. Cím Hegedüs hírlapirodában. 897

ÜGYNÖKÖK és ügynöknök
 magas provízió mellett telvéte-
 nek részletfizetésre való eladása
 Rottenberg Márton cégnél, Jorga
 Miklós (Zöldfa) utca 15. 3743

INTELLIGENS, középkorú, ko-
 moly megbízható üzletvezető,
 ki már ilyen minőségben volt,
 azonnal felvétetik. Decebal (Vi-
 téz) utca 74. Éjjeli üzlet. 919

TANULÓT és kikutatót felvesz
 Stein fűszerüzlet, Ferdinánd ki-
 rály (Rákóczi) ut 25. 918

INTELLIGENS fiatal, elvált
 nő, házvezetőnőnek menne ma-
 nos uriemberhez, vidékre is.
 veleket: Nagy Jánosné, Rima-
 czy-utca 2. Szamácska G. cím

ÜGYES, megbízható szobá-
 keresek január 15-ére vagy
 ruár elsejére. Cím a Hegedüs
 lapirodában.

KÜLÖNFÉLÉK

ELSŐOSZTALYU étterem
 ros közepén elköltözés
 egészben vagy részben, ked-
 feltételek mellett kiterjedt üz-
 körrel átadó. Bővebbet dr Zol-
 Károly ügyvéd, Károly her-
 (Szilágyi Dezső) utca 4.

ISTALLÓK 24 és 12 jöszák
 nagy udvarban, hizlálásra alk-
 mas, továbbá borospince kiadó
 Alexandri (Teleki) utca 55.

TALALTAK egy farkaskutyát
 Tegnap egy farkaskutyát talál-
 Tulajdonosa átvetheti az áll-
 rendőrség földszint 7. számú
 bájában.

Auto-javítást, esztérge-munkát
nikelezést
 olcsón és jól készít
 a Galvanop
 Sztaroveszky-u. 2

Sonnenfeld Adolf-nyomda r.